

Слободян О. В.,

аспірант кафедри філологічних дисциплін
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка

ГЕОГРАФІЧНІ ТЕРМІНИ НА ПОЗНАЧЕННЯ РІВНИНИ У СХІДНОСЛОБОЖАНСЬКИХ ГОВІРКАХ ЛУГАНЩИНИ

Анотація. Народна географічна термінологія східнослобожанських говірок Луганщини ще не була предметом спеціального вивчення. У статті описано народні географічні терміни на позначення рівнини, що мають загальне значення, та здійснено семантичний, етимологічний, словотвірний аналіз термінів, виявлених у говірках Луганської області, у зіставленні з українською літературною мовою та її діалектами.

Ключові слова: народна географічна термінологія (НГТ), лексичне значення, лексико-семантична група (ЛСГ), сема, інтегральна сема, диференційна сема, семантичний синкретизм.

Постановка проблеми. У семантичній структурі народної географічної термінології репрезентовано географічне середовище, що визначало спосіб життя селян, їх світогляд і світорозуміння. НГТ має високу інформаційну насиченість, оскільки «така лексика є яскравим свідченням особливостей духовної і матеріальної культури народу, вона розповідає про життя слів у живому народному розмовному мовленні» [12, с. 7]. Будучи своєрідним ключем до осягнення просторових уявлень народу, географічна термінологія відтворює фрагмент мовної картини світу [8, с. 11]. Вона не виникає внаслідок цілеспрямованого дослідження певної поставленої проблеми, а є результатом вікової взаємодії людини та природи [4, с. 187].

Останні дослідження і публікації. Географічну термінологію в українських діалектах досліджували: І. Верхратський, С. Грабець, Т. Громко, О. Данилюк, Й. Дзєнделівський, Т. Марусенко, І. Потапчук, Я. Рудницький, Н. Сіденко, М. Толстой, П. Тутковський, Є. Черепанова, С. Шийка, М. Юрковський. Найменування географічних об'єктів зібрані у тематичних регіональних словниках І. Верхратського, Я. Рудницького, С. Грабця, Є. Черепанової, О. Данилюк, Т. Громко, В. Лучика, Т. Поляруш. Географічна апелювативна лексика була зафіксована у діалектних словниках або проаналізована при розгляді інших тематичних груп, зокрема у лексикологічних та лексикографічних працях Г. Аркушина, В. Ващенко, К. Глуховцевої, П. Гриценка, Б. Грінченка, Я. Закревської, П. Лисенка, М. Никончука, М. Онишкевича, Є. Тимченка, Л. Фроляка, В. Чабаненка, В. Шульгача та ін.

Мета нашого дослідження полягає в тому, щоб продемонструвати функціонування географічних термінів у східнослобожанських говірках Луганщини.

Виклад основного матеріалу. Однак українська діалектологія не має суцільного системного наукового опису та загальнонаціонального словника географічної термінології, оскільки матеріали аналізованої тематичної групи

українського діалектного континууму зібрані й описані нерівномірно, що, передусім, можна сказати і про східнослобожанські говірки Луганщини. Рельєф Луганської області – хвиляста рівнина, що підвищується від долини Сіверського Дінця на північ і на південь. Результатом спостережень над географічною термінологією північної Луганщини є репертуар лексем, виявлений на її теренах на позначення рівнини. Це і загальноновживані, і локально поширені феномени.

Отже, сема «рівнина» (загальне значення) в українських східнослобожанських говірках Луганщини маніфестована термінами: *вигон* (Бабич); *долина* (Сват, Лантрат); *луки* (Кам, Д-О); *оболон'* (Науг); *плошча* (Піщ, Павл), *плошчад'* (Тим), *плоскос'т'* (Сват), *плошчи'на* (Оборот, Трет, Білокур, Білов, Павл, Кам, Піщ, Степ), *плашчи'на* (Павл); *раўн'іна* (Ілліч), *р'іўніна* (Сват, Город, Сем, Мик, Калм, Бар, Зел, Мор, Терн, Білов), *р'іўніна* (Сич, Лантрат, Трет, Штор), *р'іўн'ава* (Мик, Троїцьке, Парн), *р'іўн'ава* (Кал), *р'іўн'а* (Бутк), *р'імнота* (Ілліч), *роўніна* (Свист, Пол), *роўн'іна* (Степ), *роўно* (Вільш); *стен* (Город, Калм). Зафіксовано й двослівні найменування: *роўне м'ісце* (Вільш), *гладка зе'мл'а* (Бабич).

Основними географічними термінами на позначення рівнини в загальному значенні виступають утворення від прикметника *рівний* (псл. **orvъnъ* від і.-є. **reu* – широкий, просторий, відкритий, явний, пристрасний [4, с. 87]) з коренем *рівн-* (*ровн-*). Лексема *рівнина* засвідчена багатьма відомими лексикографічними працями: «равнина, равное м'есто.» [Грінченко, IV, с. 23] на початку ХХ ст.; *рівнина* «Досить велика ділянка земної поверхні без істотних западин та підвищень» [5, с. 549] у середині ХХ ст.; *рівніна* – велика ділянка земної поверхні без істотних западин та підвищень [4, с. 1224] на початку ХХІ ст. Це значення лексеми *ровніна*, *ровніна* переключиться з рос. *ровнять* [3, с. 98], де спостерігаємо спорадичну зміну суфіксів *-ин*, *-ін*. Порівняймо з іншими мовами: у білор. мові вживають *раўніна*, у болг. і сербохор. – *равнина*, польск. – *równina*, чеш. і слов. *rovina*. Усі ці назви утворено суфіксом *-ина*. Однозвучні назви виявлено на індоєвроп. ґрунті: авест. *ravan* – «вільний простір»; лат. *rus, ruris* «земля», «поле», «сільська місцевість», «село» [11, 321]. Щодо кінцевого наголосу у ГТ *рівніна* учені констатують таке: це збереження праслов'янського стану, а наголос на суфіксальному *-іна* – вторинне явище [9, с. 43]. За нашими спостереженнями, лексему *р'іўніна* у східнослобожанських говірках Луганщини зафіксовано переважно в мовленні діалектоносіїв, що мають певну освіту, її функціонування є виявом впливу літературної мови на мову місцевого населення. Функціонує ця лексема переважно в мовленні молодшо-

го покоління, а представники старшого покоління мовців розуміють значення номена, але не використовують його, уживаючи лексему *рівнява*. У репертуарі репрезентантів семи є чимало фонетичних і словотворчих варіантів ГТ *рівнина*, вони представлені у народній географічній термінології Волині [7, с. 82], Кіровоградщини [2, с. 8], Рівненщини [16, с. 51], у Чернігівсько–Сумському Поліссі [15, с. 108], східностепових говірках центральної Донеччини [14, с. 74] та західноpodільських говірках [13, с. 75].

Лексема *р'їун'ава* відприкметникового походження, у ній вирізняємо корінь *р'їун'* – та суфікс **-ав(а)**. Утворення за такою моделлю є дуже давнім, але в сучасних слов'янських мовах номен *rovn'ava* не поширений. Українські деривати з суфіксом **-яв(а)** нечисленні, мають наголос на корені. Цей наголос є вторинним по відношенню до давнішого – на першому суфіксальному голосному. Первинність місця наголосу **-ава, (java)** на передостанньому складі пов'язана з самою фонетичною структурою суфікса, де наголошений склад, з походження довгий, інтонаційно характеризувався акутом. Пересунення наголосу в українських утвореннях на перший склад відбулося під впливом прикметника *рівний* [9, с. 45].

У говірках Рівненщини та у базовій основі окремих термінів зафіксовано спорадичну заміну приголосних **-вн-** на **-мн-**, тобто, зміну *рівн-* на *рімн-*: *рімнина* «рівнина місцевість» [16, с. 52]. Таку ж зміну приголосних спостерігаємо і в східнословобожанських говірках Луганщини на прикладі географічного терміна *рімнота*, який також зафіксований у західноpodільських говірках [13, с. 74], де дослідниця фіксує семантично абсолютно співвідносні терміни *р'їунота* і *р'їмнота*.

Термін *р'їунота* походить з давнішого **rīvnota*. За формою *рівнота* – суфіксальне утворення за праслов'янською моделлю від прикметникового кореня *рівн-* та суфікса **-ота**, який в основному використовують у словах з абстрактним значенням. Кінцевий наголос у цьому слові – збереження давнього, праслов'янського наголосу. Цей наголос притаманний утворенням із суфіксом **-ота**, які мають абстрактне значення [9, с. 45]. Дериваційну активність основ *рівн-*, *ровн-*, *рімн-*, мотивовану зовнішньою доміантою «рівнинна місцевість», «рівнина», відзначено в ряді регіональних ономастичних досліджень [16, с. 52; 5, с. 15; 2, с. 8; 10, с. 247; 9, с. 43-46; 14, с. 73; 16, с. 51-52; 13, с. 75].

Для найменування рівнини в загальному значенні в деяких населених пунктах східнословобожанських говірок Луганщини використовують географічний термін *стен*, який не має загальноприйнятої етимології, проте функціонує в українській літературній мові в значенні «великий безлісий, вкритий трав'янистою рослинністю, рівний простір, у зоні сухого клімату» [4, с. 686]. Майже те саме відзначає Мурзав Е. М.: у літературній мові лексему *стен* вживають для позначення усіляких відкритих рівнинних слабкозаселених просторів великих розмірів (також пустель і напівпустель). [11, с. 367]. Припускають, що термін *стен* походить від східнослов'янського **сътънь* [5, с. 409], порівняння **сътънь* з лит. *stiēpti, stiepiū* «тянутися, простиратися», латиськ. *stiept* «тянути, витягати» вважають недостовірним. Проте є імовірність, що нім. *steppe* «степ» запозичене з рос. Особливо цікаве англ. *Steppe* – також запозичене з рос. [7, с. 732]). Термін *стен* уживаний у тих

населених пунктах, де немає чіткої номінації зазначеного географічного об'єкта. У діалектах української мови цей феномен займає великий ареал: півн.-поліс. *стен* «рівне поле, рівнина» [5, с. 210]; кіровогр. *стен* «рівнина» (в загальному значенні) [3, с. 186]), у східностепових говірках Центральної Донеччини *стен* «безліса рівнина, рівний великий простір» [14, с. 83], у західноpodільських говірках *стен* «рівнина (в загальному значенні), місцевість, відкрита всім вітрам» [13, с. 76].

Значення «рівнина» (загальне значення) на території східнословобожанських говірок Луганщини мають назви: *площа, площадь, плоскость, площина, плащина*. Термін *площадь*, окрім названої, поширений ще й з диференційною семою «широка рівнина».

Для вираження релевантної ознаки рівнини (символічне перебування всієї поверхні на одній площині) вживають терміни з пл. основою **plosk-* «сплющений», що тотожне з *плоский*, який походить від **plāšktja* «рівний, плоский» [5, с. 452-453]. На українському просторі цю лексему зазвичай уживають зі значенням «який не має заглиблень і підвищень на поверхні; з рівною поверхнею» [5, с. 591]; пор.: *площина* «плоскість, рівнина» [6, с. 197]; пл. **ploskědy* «плоский» [7, с. 287]; *площина* «велика ділянка рівної поверхні землі, рівнина» [3, с. 594], *плоскость* «плоска передгірна спадаюча рівнина» [7, с. 441].

Очевидною в східнословобожанських говірках Луганщини є зміна кореня **пощ / плащ** у термінах *площина, плащина*. Із незначними семантичними відтінками аналогічні географічні терміни побутують в інших регіонах України, пор. укр. діал. *плоскість* «рівне поле, рівнина»; *площадка* «рівнина на підвищенні»; *площина* «лісова поляна», «пологий берег річки» [15, с. 169]; *плоскість* «берег пологий, не крутий, тиха течія річки, рівнинна місцевість»; *плоскотня* «територія з рівнинним рельєфом»; *площа* «рівнина», «поле, підготовлене до обробітку»; *площина* «рівнина» [6, с. 73]. Термін *площина* в говірках Волині використовують з дещо іншим значенням: «місце на річці, куди вода носить пісок, мул»; *плоскість* «рівнина»; *площа* «частина певної території»; *площина* «рівнина на підвищенні», «заболочена низина» [3, с. 151-152]. Лексема *площад'*, що маніфестує в східностепових говірках Донеччини семему «майдан у центрі населеного пункту», розглядають як таку, що знаходить на периферії ЛСГ найменувань рівнинного рельєфу, тому що до її семантичної структури входять, з-поміж інших, диференційні ознаки: «рівнинність» та «географічний орієнтир» [14, с. 77]. Значення «рівнинна місцевість» на території Рівненщини мають назви *плоскість, площина*. Невелику рівнинну поверхню, рівнину називають *площадка*. [16, с. 50], Сему рівнина (загальне значення) у західноpodільських говірках виражають лексеми *п'лошча, п'лошчи^{на}* [13, с. 75].

Репрезентантом семи рівнинина також виступає термін *долина* (пл. **dolъ* «низ, долина» [2, с. 89]), що походить з праслов'янського **dol-ina*, співвідносне з давньоруським *долина*, рос. *долина*; польським, рум. *dolina*, чеським *dolina*, серб. *долина*, франц., англ. *doline*, нім. *doline*. За формою *долина* – суфіксальне утворення, що складається з іменника *dil-* та спільнослов'янського суфікса **-ina**. Найпоширенішим значенням слова є «рівнина в неглибокій западині». Це значення є загальноукраїн-

ським [9, с. 37]. Лексема *долина*, на думку Т. О. Марусенко, має деякі специфічні риси говіркового вжитку і демонструє або звуження семантики, або її розширення [9, с. 37]. Напр., в українських говірках *долина* – «рівнина, укрита травою». Ці значення, хоч і близькі до основного, усе ж різняться від нього. У першому випадку відбулося семантичне звуження, у другому – розширення. [9, с. 37]. Саме таке явище ми спостерігаємо на прикладі східнослов'янських говірок Луганщини, де лексема *долина* як репрезентант ЛСГ РІВНИНА, окрім описуваного, має різні семантичні відтінки: «рівнина», «рівнина, укрита травою», «рівнина в низині», «рівнина біля річки», «рівнина в лісі», демонструючи явище семантичного синкретизму. Також, як зазначає Т. О. Марусенко, в одній і тій же місцевості слово може вживатися з двома, а то й трьома різними значеннями. Це ми можемо простежити на прикладі східнослов'янських говірок Луганщини. У селі Тернівка Марківського р-ну лексема *долина* зазвичай функціонує із значенням «рівнина в неглибокій западині» та «рівнина в низині». Порівняймо з іншими українськими діалектами: *долина* «рівнина в неглибокій западині» [9, с. 37], *долина* «рівнинна місцевість» [7, с. 45].

Наступним терміном на позначення «рівнина» є найменування *луки* (походить з праслов'янського **luka*, який має декілька диференційних сем в ЛСГ РІВНИНА: «рівнина, укрита травою», «рівнина в низині», «рівнина біля річки»). Лексему *луки* розглядають як похідну від *лука*. На думку Т. О. Марусенко, «особливістю вживання слова *лука* є досить значне поширення форми множини замість однини». Таке явище спостережено в багатьох населених пунктах Кіровоградщини та Київщини, де на означення рівнини, порослої травою, уживають форма множини – *луки* [9, с. 41]. Не винятком є й східнослов'янські говірки Луганщини. Порівняймо з іншими мовами: польське *łaka* «рівнина над закрутом річки»; болг. *лъка* «рівнина»; лтс. *lanka* «низина»; латв. *lanka* «подовгаста, низька рівнина». Порівняймо з іншими українськими діалектами: *лука* «рівнина, поросла травою», «рівнина в неглибокій западині», «рівнина в неглибокій западині» [9, с. 40].

Репрезентантом аналізованої ЛСГ назв є термін *оболонь*, утворений від псл. **bolonь* «трав'яниста низина», його розглядають як похідне від кореня – *bol*. Порівняно з іншими мовами: білор. *болона*, *болонь*, *абалона*, давньорус. *оболонье*, *болонь*, польськ. *bolonia*, *bolonie blon*, чеськ. *blana*, нижньолуц. *bolomje*, полаб. *blān*, *blānə*, *blānē* «оболоння», болг. *блана* [1, с. 224]. Звертаючись до терміна *bolonь* (*bolnje*, *obolnje*), М. Толстой зауважує, що основна маса східнослов'янських діалектів, у яких він поширений, зберігає стійку семантику слова, з незначними модифікаціями: *болонна*, *болонина*, *болонь*, *оболоня*, *оболонина* «широке, відкрите рівне місце при селищі або в полі, поляна». Т. О. Марусенко зазначає, що давнішим, первинним значенням цього слова повинно бути «низина біля річки, укрита травою», проте на українському ґрунті воно не зазнало великих семантичних перетворень, а тільки розширило своє значення. Про це свідчить функціонування лексеми в різних українських діалектах: у західноpodільських говірках *болоня* «рівнина, укрита травою» [13, с. 241]; на Волині *оболонне* «луг при березі річки», *оболонь* «мокра, заболочена низина»; у говорах Черні-

гівсько-Сумського Полісся термін *оболоня* (*оболоння*) «низина біля річки», *болоння* (*болонне*, *болонье*, *болонья*) «мокра заболочена низина», *оболоня* (*оболоння*) «низина, залита водою».

Лексема *вигон* у східнослов'янських говірках Луганщини, як і в західноpodільських говорах та подільському говорі Кіровоградщини, має фонетичний варіант *вигін* і передає семантику «рівнина (загальне значення)», яке для неї не є основним (пор.: основне значення – «луг випасний») [13, с. 74].

Лексема *вигон* в українських східнослов'янських говірках як репрезентант ЛСГ РІВНИНА, окрім аналізованого значення, має сему «рівнина, укрита травою». Фонетичний варіант *вигін* частіше виступає зі значенням «рівнина на підвищенні».

Використання неоднослівних утворень на позначення «рівнина» (загальне значення) *ровне місце*, *гладка земля*, ймовірно, пов'язане з тим, що географічна номенклатура не належить до частотної лексики української мови, а також із тим, що розвиток цивілізації призводить до зменшення важливості географічної лексики у повсякденному спілкуванні, а отже, до її забування, через що діалектоносії (у словниковому складі яких відсутня певна лексема) змушені вдаватися до описових конструкцій [14, с. 52].

Висновки. Отже, географічні терміни, які складають ЛСГ найменувань рівнинного рельєфу, містять інтегральну сему «рівнинність». Основною диференційною одиницею, за якою здійснюється протиставлення найменувань аналізованої групи, є «спосіб використання» географічного об'єкта. Функціонування аналізованих термінів свідчить про відсутність у мовленні діалектоносіїв усталеної системи однослівних найменувань.

Література

1. Білоус Л. В. Географічні апелювання, похідні від верх- / верх-, діл- / дол- (на матеріалі говірок Вінниччини) / Л. В. Білоус. – 130 с.
2. Громко Т. В. Семантичні особливості народної географічної термінології Центральної України (на матеріалі Кіровоградщини) / Т. В. Громко / Відп. Ред. В. В. Лучик. – Кіровоград: РВЦ КДПУ, 2000. – 172 с.
3. Громко Т. В. Словник народних географічних термінів Кіровоградщини / Т. В. Громко, В. В. Лучик, Т. І. Поляруш. – К.; Кіровоград: РВГЦ КДПУ, 1999. – 224 с.
4. Гулик О. Місцева орографічна та гідрографічна термінологія у мікротопонімії півночі Львівщини / О. Гулик // Вісник Львівського університету. – Львів: Вип. 46. – Ч. II. – 2009. – С. 187-196
5. Данилюк О. К. Географічна термінологія Волині: дис. канд. філол. наук: 10. 02. 01 / О. К. Данилюк. – Луцьк, 2000. – 222 с.
6. Данилюк О. К. Словник народних географічних термінів Волині / О. К. Данилюк. – Луцьк: Надстир'я, 1997. – 108 с.
7. Данилюк О. К. Словник народної географічної термінології Волині / О. К. Данилюк. – Вид. друге, доповн. і виправл. – Луцьк: Вежа-Друк, 2013. – 148 с.
8. Лабунец Н. В. Русская географическая терминология в ситуации языкового контакта / Н. В. Лабунец. – Тюмень: Изд-во, унта, 2007. – 180 с.
9. Марусенко Т. О. Назви рівнин в українській мові / Т. О. Марусенко // Дослідження з мовознавства: зб. статей аспірантів і дисертантів / Ф. Т. Жилко. – К.: Наук. думка, 1962. – С. 29-48.
10. Марусенко Т. А. Матеріали к словарю украинских географических апелюваний (названия рельефов) / Т. А. Марусенко // Полесье (Лингвистика. Археология. Топонимика) / В. В. Мартынов, Н. И. Толстой. – М.: Наука, 1968. – С. 206-255.
11. Мурзаев Э. М. Словарь народных географических терминов. – М.: Мысль, 1984. – 653 с.

12. Полякова Е. Н. От «араины» до «яра». Русская народная географическая терминология Пермской области. – Пермь: Пермское кн. Изд-во, 1988. – 180 с.
13. Потапчук І. М. Народна географічна термінологія в західно-подільських говірках / І. М. Потапчук: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. – Кам'янець-Подільський, 2012. – 356 с.
14. Сіденко Н. П. Географічна апелятивна лексика східноstepових говірок Центральної Донеччини / Надія Петрівна Сіденко: [Текст] дисерт. на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. – Донецьк, 2003. – 261 с.
15. Черепанова Е. А. Народная географическая терминология Черниговско-Сумского Полесья / Е. А. Черепанова. – Сумы, 1984. – 274 с.
16. Шийка С. В. Народна географічна термінологія Ровенщини / С. В. Шийка: [Текст] дисерт. на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. – К., 2013 – 451 с.

Джерела:

1. ВТССУМ – Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – Київ, Ірпінь. – Перун, 2005. – 1728 с.
2. Грінченко – Грінченко Б. Д. Словарь української мови : у 4 т. – К. : Наук. думка, 1996. – Т. 1. – 495 с.; 1996. – Т. 2. – 588 с.; 1996. – Т. 3. – 516 с.; 1997. – Т. 4. – 616 с.
3. Даль – Даль В. И. Толковый словарь живого великорусского языка : В 4-х т. – М. : Русск. язык, 1990. – Т. 4.
4. ЕССУМ – Етимологічний словник української мови : [у 7 т.] / За ред. О. С. Мельничука. – К. : Наук. думка, 1982–2012.
5. СУМ – Словник української мови : в 11 т. – Т. 1-11. К. : Наук. думка, 1970–1980.
6. Толстой Н. И. Славянская географическая терминология. Семасиологические этюды / Н. И. Толстой. – М. : Наука, 1969. – 260 с.
7. Фасмер – Фасмер М. Этимологический словарь русского языка. / М. Фасмер; под. ред. и с предисл. Б. А. Ларина. – 2-е изд., стер. – М. : Прогресс, 1986–1987. – Т. I–IV.

Список умовних скорочень назв населених пунктів

Город – с. Городище, Біловодський р-н; Сват – м. Сватове; Оборот – с. Оборотнівка, Сватівський р-н; Бар – с. Бараниківка, Біловодський р-н; Зел – с. Зелівка, Біловодський р-н; Павл – с. Павлівка, Білокуракинський р-н; Піщ – с. Піщане, Старобільський р-н; Міст – с. Містки, Сватівський р-н; Терн – с. Тернівка, Марківський р-н; Лантраг – с. Лантрагівка, Троїцький р-н; Трет – с. Третяківка, Біловодський р-н; Парн – с. Парневе, Біловодський р-н; Сич – с. Сичівка, Марківський р-н; Розсип – с. Розсипне Троїцький р-н; Бабич – с. Бабичеве, Тро-

їцький р-н; Луб – с. Луб'янка, Білокуракинський р-н; Мик – с. Миколаївка, Попаснянський р-н; Нов – с. Новорозсош, Новопсковський р-н; Сем – с. Семикозівка Біловодський р-н; Науг – с. Наугольнівка, Сватівський р-н; Тим – с. Тимошино Білокуракинський р-н; Білокур – с. Білокуракине; Кам – с. Кам'янка Новопсковський р-н; Калм – с. Калмиківка мілоський р-н; Мор – с. Морозівка Міловський р-н; Білов – с. Біловодськ; Штор – с. Штормове Старобільський р-н; Бутк – с. Бутківка Старобільський р-н; Ілліч – с. Іллічівка Троїцький р-н; Свист – с. Свистунівка Сватівський р-н; Пол – с. Половинкине Старобільський р-н; Степ – с. Степове Марківський р-н; Вільш – с. Вільшани Троїцький р-н.

Слободян Е. В. Географические термины, обозначающие равнины в восточнослобожанских говорах Луганщины

Аннотация. Народная географическая терминология восточнослобожанских говоров Луганщины еще не была предметом специального изучения. В статье описаны народные географические термины, обозначающие равнины, и осуществлен семантический, этимологический, словообразовательный анализ терминов, выявленных в говорах Луганской области, в сравнении с украинским литературным языком и его диалектами.

Ключевые слова: народная географическая терминология (НГТ), лексическое значение, лексико-семантическая группа (ЛСГ), сема, интегральная сема, дифференциальная сема, семантический синкретизм.

Slobodyan O. Geographic terms to describe in plain shidnoslobozhanskyh dialects Lugansk

Summary. People geographical terminology dialects Luhansk has not been the subject of special study. The paper describes national geographic terms to describe plain with a general meaning, and semantic, etymological, derivational analysis terms found in dialects Luhansk region, in comparison with Ukrainian literary language and its dialects.

Key words: folk geographic terminology (FGT), lexical meaning, lexical-semantic group (LSG), Sam, Sam integral, differential same, semantic syncretism.